

Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries

L'any 2012 ha estat l'any en que el museu ha vist finalitzada la tercera, i darrera, fase de rehabilitació arquitectònica, que ha afectat principalment la planta pis de l'edifici del Casal. Com a resultat, el museu disposa de nous i millors espais públics: sales d'exposició temporal equipades, aula-taller, centre de documentació i el nou espai d'exposició permanent.

Una de les apostes del museu ha estat posar els seus espais públics al servei de les persones i les entitats del territori, amb els objectius de generar activitat que estableixi hàbits de consum del museu en el seu entorn territorial més proper i de rendibilitzar l'espai i fer un retorn a la ciutadania.

A finals d'any hem resolt el finançament d'un dels projectes que perseguíem des de fa temps, l'espai *EmpordàNA'T un territori, quatre parcs, mil descobertes*, que es veurà materialitzat el 2013. L'espai suposa la integració de la interpretació del territori en el discurs de l'ens, amb el qual es veu tancat el projecte des del punt de vista de la seva conceptualització museològica i museogràfica.

Tot i que els recursos han disminuït, el museu aposta per mantenir l'activitat, buscant la complicitat amb altres entitats i amb la premissa de que generi els mínims costos possibles. Aquesta activitat busca cada vegada més implicar-se amb les iniciatives que es duen a terme des del territori i generar sinergies de treball amb altres entitats.

El programa d'exposicions temporals enguany ha estat molt actiu, a través de l'acolliment exposicions de producció aliena, ja que no s'ha pogut resoldre el finançament per a l'exposició temporal sobre els cortals en què el museu treballa des de fa temps.

Públic anual

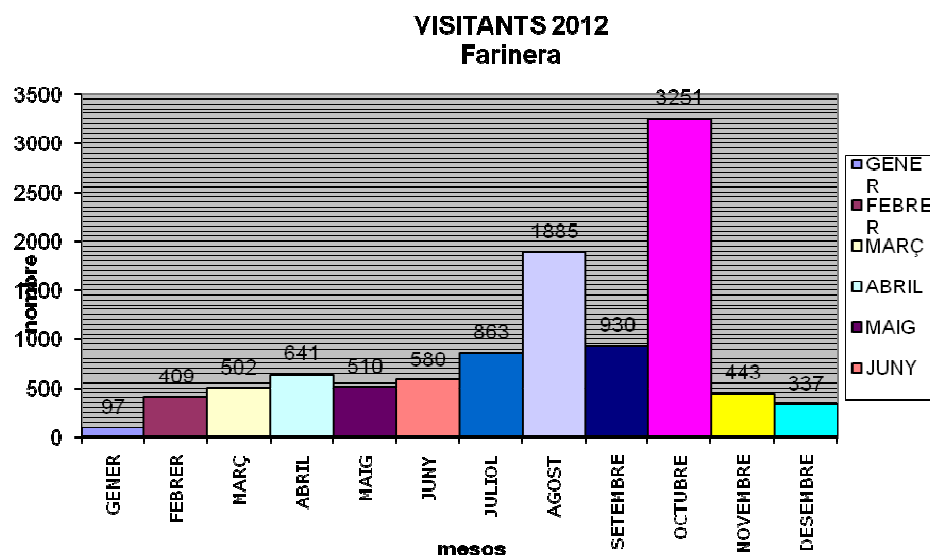
El públic total d'aquest any 2012 ha estat de 12.974 persones, de les quals 10.448 han estat visitants i 2.526 usuaris.

Visitants

El total de visitants d'aquest any 2012 ha estat de 10.448, que representa un descens del 6% respecte a l'any 2011. En la situació econòmica actual, i amb una tendència general a la baixa pel que fa al consum cultural, es considera aquest lleuger descens com a moderat.

Del total de visitants, el 77% han estat visitants individuals (8.053 persones) i 23% ho han fet en grup (2.395 persones).

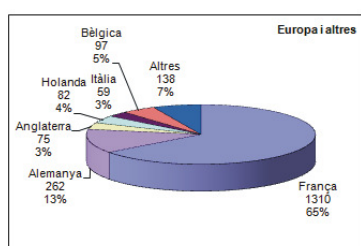
Per segon any consecutiu, el mes de més afluència ha estat l'octubre (és en aquest mes que es celebra a Ruta de l'Art, amb una gran afluència de visitants al museu) seguit de l'agost.

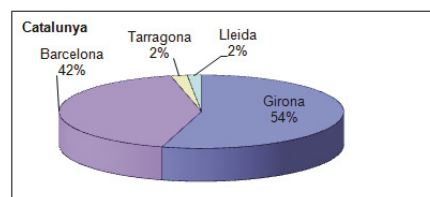
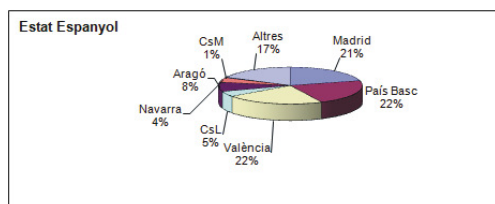
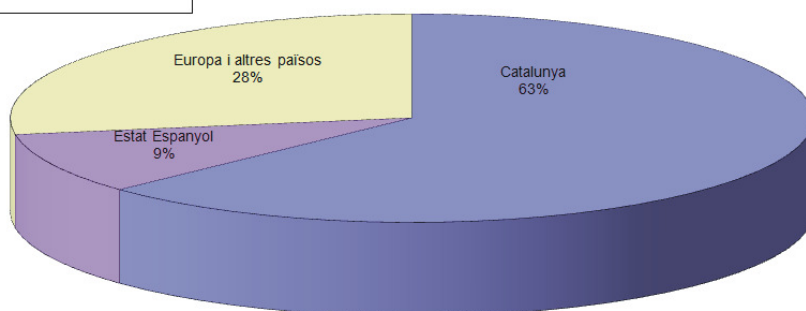
L'origen dels nostres visitants és majoritàriament del territori català (63% del total). D'aquest, el 54% és públic de Girona i comarques, que es va consolidant en primera posició per davant del públic de Barcelona i comarques (42%). Els visitants de les comarques de Tarragona i Lleida queden a molta distància, un 2% respectivament.

El segon grup de visitants en importància és l'uropeu, amb un 28%, i que aquest any 2012 ha augmentat un 8% respecte l'any anterior. Com cada any domina el públic francès (el 64% d'aquests), seguit de l'alemany, l'anglès, l'holandès i el belga.

El públic de la resta de l'Estat Espanyol és el menys nombrós, amb un 9% sobre el total, igual que el darrer any. Predominen les comunitats autònomes de València, País Basc i Madrid gairebé en les mateixes proporcions. Amb percentatges inferiors però semblants entre ells altres comunitats que en anys anteriors presentaven un percentatge molt baix, com són l'Aragó, Cantabria, Castella-Lleó i Andalusia.

Ecomuseu-Farina de Castelló d'Empúries.
Visitants segons origen. Any 2012

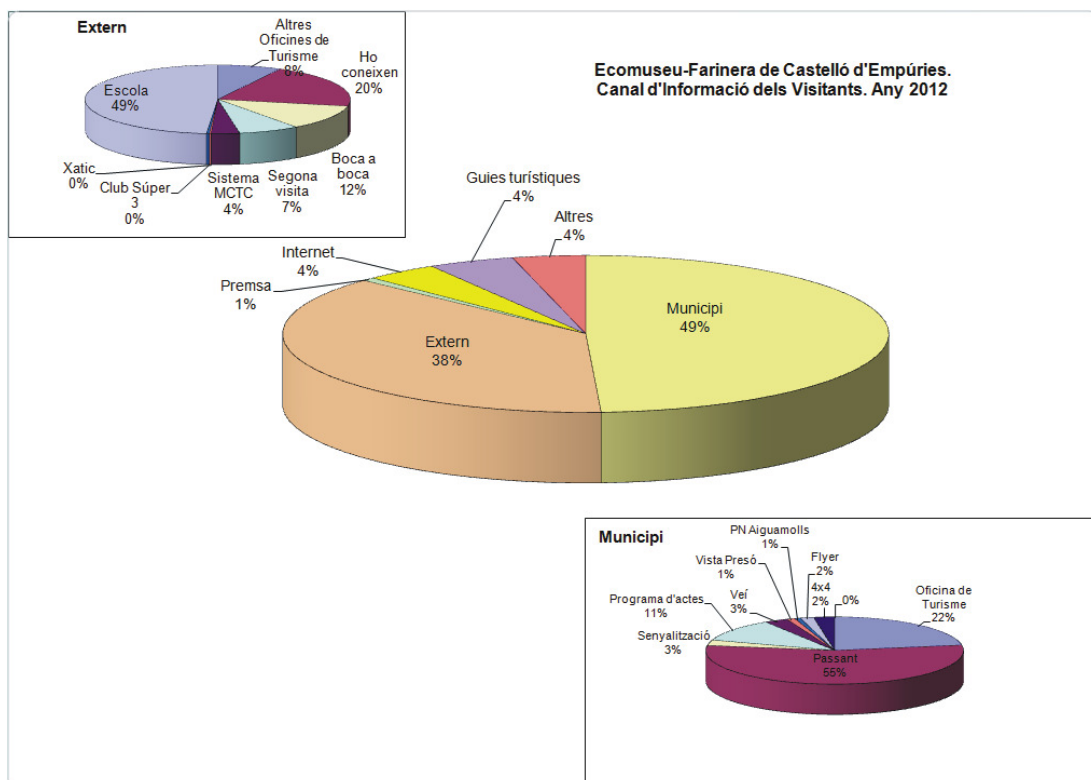

L'anàlisi dels visitants segons canal d'informació confirma com a més important la informació obtinguda al municipi (49% del total), i dins d'aquest grup, la primera posició és per el fet de passar per davant del museu(55%), ja que el museu es troba situat en un dels accessos al nucli històric del municipi. Segueix la informació obtinguda a l'Oficina de Turisme (22%), una tendència que s'ha invertit respecte a anys anteriors. Es consolida el percentatge de visitants que comenten que coneixen el museu mitjançant el programa d'activitats (11%).

El canal d'informació extern suposa un 38% del total, i ha patit un lleuger descens respecte el 2011. Dins d'aquest és interessant remarcar que el 20% ja dels visitants manifesten que ja ens coneixien abans de la seva visita, el 12% ens arriben través del boca orella i un 7% ha realitzat una

segona visita al museu. Remarcar també que un 49% ens arriba a través de les escoles i un 8% mitjançant altres oficines de turisme.

La informació obtinguda a través d'internet va assolint cada vegada més importància, havent augmentat respecte a l'any anterior. Cal destacar la importància que va adquirint la presència del museu a les guies turístiques, principalment la Guide du Routard entre el públic francòfon.

Usuaris

Es considera públic usuari de l'Ecomuseu-Farinera aquell que assisteix per realitzar-hi alguna activitat però no el visita. En total han passat 2.526 usuaris, que suposa un increment del 14% respecte a l'any anterior.

D'aquests, 2.027 ho han fet a través d'una activitat organitzada pel propi museu i 449 persones han assistit a una activitat organitzada per alguna altra entitat, xifra que ha augmentat considerablement respecte a altres anys ja que cada vegada més les entitats i col·lectius del municipi i de la comarca usen els espais del museu per a organitzar-hi activitats: reunions, xerrades, presentacions, tallers...

Punt d'Informació

El museu porta un recompte dels usuaris que accedeixen a la Farinera per tal de sol·licitar-hi informació turística, generalment del municipi i de la comarca. El museu ha atès ha 489 persones fins a final d'any.

Programa d'exposicions

Exposició permanent

Espai EmpordàNA'T *Un territori, quatre parcs, mil descobertes*

S'ha estat treballant juntament amb el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural per tal d'instal·lar a la sala d'exposicions del Casal, recentment rehabilitada, un espai expositiu de difusió dels parcs naturals de la comarca.

El projecte ha estat subvencionat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i té per objectiu fomentar en el visitant l'interès per descobrir els espais naturals de la comarca, conscienciar-lo de la riquesa i excepcionalitat del paisatge i de la necessitat de conservar-lo i protegir-lo.

La definició del projecte s'ha treballat conjuntament amb els tècnics dels espais naturals. El resultat final és un recorregut pels parcs a través d'una panoràmica del 68m lineals que permet una aproximació als espais protegits des del punt de vista de la biodiversitat, del patrimoni arquitectònic i cultural, de l'explotació tradicional i els productes locals, de les activitats de lleure lligades al medi natural i del patrimoni immaterial.

Manteniment

S'han reposat les mostres dels contenidors expositius del museu gràcies a la col·laboració de la Farinera Agrienergia de Banyoles i de la Farinera Sunyer de La Bisbal.

Exposicions temporals

Durant aquest 2012 el museu ha acollit 6 exposicions temporals, totes elles de producció aliena:

Exposició itinerant *Cultivant sinergies. Un paisatge que alimenta.*

Del 10 de març al 15 d'abril. Organitzada per GOB Menorca i IAEDEN. Aquesta exposició s'emmarca en el projecte de custòdia agrària que s'està promovent a l'Alt Empordà, i al que s'ha donat suport des de l'Ecomuseu-Farinera. Es tracta d'un pla pilot de desenvolupament rural del IAEDEN i el GOB Menorca, cofinançat pel Ministeri de Medi Ambient, Medi Rural i Marí i pel FEADER. L'exposició mostra les oportunitats que ofereix una activitat agrària responsable, com ara el manteniment del

paisatge, la conservació dels valors naturals i culturals o els productes de qualitat que s'elaboren en aquestes finques.

Personatges de Castelló d'Empúries

Del 7 de juny fins el 8 de juliol de 2012. Organitzada per Constantí Turró i Fontclara, propietari de la col·lecció d'imatges que es mostraven. Aquesta exposició va atraure principalment el públic del propi municipi.

Fernand Mathieu, de Charroux als Stalags. Correspondència d'un presoner a la II Guerra Mundial

Del 14 de juliol al 20 d'agost es va cedir la sala d'exposicions a l'Arxiu Municipal de Castelló d'Empúries, l'Associació Filatèlica de St. Feliu de Guíxols i Grup Cultural Comptat d'Empúries. L'exposició mostrava les cartes de la Col·lecció Mathieu, formada per 64 documents, i els correus dels camps de presoners alemanys de la II Guerra Mundial, a més de divers material bèl·lic alemany i francès de l'època. Ambdues col·leccions foren recuperades pel sr. Josep Murlà, col·leccionista de Sant Feliu de Guíxols.

Exposició Camins de salut. Itineraris per conèixer les plantes medicinals de les comarques gironines

Del 14 al 30 de setembre. Organitzada per Dipsalut i Fundació Carl Faust. L'exposició presentava cinc itineraris on trobar algunes de les plantes medicinals de les comarques gironines, animava els visitants a fer aquests *camins de salut* i a aprendre, alhora, sobre les plantes remeieres de casa nostra, ja que feia especial incidència en els trets que permeten identificar les plantes i els llocs on poden trobar-se.

5ª Ruta de l'Art

Del 11 al 14 d'octubre el museu va acollir la 5ª Ruta de l'Art. A la sala polivalent i a la Sala dels Arcs s'hi va exposar obra pictòrica de David Ansón, Ricard Ansón, Jordi Guich, Monika Grygier, Sam Hernández, Daniel Lleixà, Rosa Masdeu, Núria Pallisera i Pere Solanilla. Durant els tres dies que ha durat la mostra han visitat l'Ecomuseu-Farinera, 2.753 persones.

Un món diferent. Efectes del canvi climàtic a les comarques gironines

Del 5 de novembre al 9 de desembre. Una producció de La Copa SCP, entitat dedicada a la difusió de la cultura mediambiental, amb la col·laboració de The end productions i el suport del Departament de Territori i Sostenibilitat. L'exposició ens mostra, mitjançant plafons i un interessant documental, com ens pot afectar el canvi climàtic i quines mesures efectives i reals podem adoptar per tal de reduir les emissions de CO2 i per adaptar-nos a aquest nou futur.

La força de la Tramuntana, obra pictòrica d'Anna Mª Constanseu.

Del 15 de desembre de 2012 fins al 08 de gener de 2013. Organitzada per Anna Mª Constanseu per donar a conèixer al seva obra més recent. Van assistir-hi 118 persones a 31 de desembre de 2012.

Mediterrània Viva, entre dues aigües

Tot i que l'adaptació de l'exposició s'ha produït a finals de l'any 2012, la seva inauguració es va posposar al dia 2 de febrer, festivitat de La Candelera de Castelló d'Empúries i es va tancar el dia 21 de juliol de 2013.

Es tracta d'una versió adaptada de la que es va poder veure al Baix Empordà, organitzada per Can Quintana Museu de la Mediterrània, el Parc Natural del Montgrí, de les Illes Medes i del Baix Ter i l'Obra Social de "la Caixa". I que a Castelló d'Empúries parlarà també del litoral vinculat al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà.

L'exposició es centrava en els valors naturals de les Illes Medes, des de la profunditat marina fins al paisatge natural i humanitzat de la superfície i la transformació que s'ha anat succeint al seu voltant al llarg del temps.

Durant la seva estada a Castelló d'Empúries, l'exposició va presentar també el món aquàtic de la zona del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà i la seva influència en la biodiversitat de la nostra àrea. Aquesta adaptació va subvencionada pel Departament de Cultura i la Diputació de Girona.

Programa Educatiu

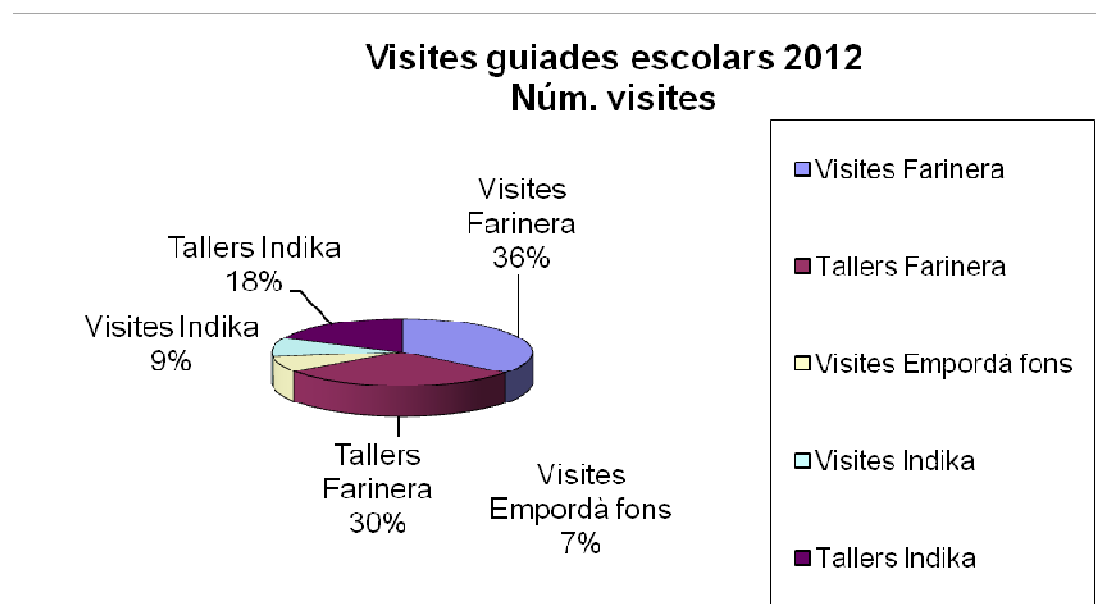
L'objectiu del Programa Educatiu del museu és col·laborar de manera activa en el procés d'adquisició de coneixements que es duu a terme en els centres, atès que el patrimoni industrial com a testimoni d'una activitat productiva és un recurs didàctic que permet assolir coneixements mitjançant l'experimentació i observar in situ les aplicacions de la ciència i de la tècnica.

Any rere any, el museu reforça la seva vessant educativa, conscients del paper que tenim en la formació dels nostres joves. El museu treballa per oferir activitats noves i de qualitat, que arribin la totalitat de la comunitat educativa i que es duguin a terme en espais ben equipats. Amb la recepció de l'obra hem posat en funcionament el nou taller que ens proporciona un espai més còmode i acollidor a l'hora de rebre els alumnes, al que hem incorporat un forn elèctric per tal de poder desenvolupar noves activitats familiars i per grups.

Les activitats permanents de l'oferta educativa del museu són:

- Visites didàctiques adaptades als diferents nivells educatius.

- Tallers:
 - El pa, de l'obrador a la taula. Procés d'elaboració, ingredients i varietats del pa.
 - El petit moliner. Construcció de la maqueta d'un molí fariner, part hidràulica i part productiva.
 - Som el què mengem ? Sobre hàbits d'alimentació saludables.

El museu organitza també activitats puntuals en funció de les activitats programades al llarg de l'any.

- Taller/xerrada *Fem el nostre museu*. Experiència educativa entorn l'ofici de museòleg, del 14 al 24 de maig coincidint amb el Dia Internacional dels Museus per tal treballar sobre quines són les feines bàsiques que es desenvolupen en un museu i fomentar el respecte pel patrimoni. Han participat en aquesta activitat 30 alumnes de 4t d'ESO de l'INS de Castelló d'Empúries.
- Visita guiada i quadern de treball sobre les plantes medicinals en el marc de l'exposició temporal: *Camins de salut. Itineraris per conèixer les plantes medicinals de les comarques gironines*. Han participat en aquesta activitat educativa 41 alumnes.
- Visita guiada i el joc de pistes que hem realitzat conjuntament amb la Biblioteca Ramon Bordas i Estragués de Castelló d'Empúries en el marc de l'exposició temporal: *Un món diferent. Efectes del canvi climàtic a les comarques gironines*. Han participat en aquesta activitat educativa 92 alumnes.

- Donada la bona acollida que va tenir entre el públic general la visita guiada temàtica *Els invents i els inventors de la Farinera*, realitzada en el marc de la Setmana de la Ciència 2011, aquesta s'ha adaptat enguany i s'ha ofert als escolars d'ESO i Batxillerat. És una nova aproximació dels alumnes al seu patrimoni i també a grans inventors: Watt, Bicheno Francis, etc.
- Una altra experiència molt positiva ha estat la participació en el projecte EduFOC *La lliçó de l'Empordà cremat*, promogut pel Serveis Educatius de l'Alt Empordà. El projecte va consistir en una sèrie d'activitats organitzades per diferents entitats del territori per tal de reflexionar i obtenir un aprofitament pedagògic en relació als focs de que afectaren l'Alt Empordà durant l'estiu. Del 16 de novembre al 21 de desembre, els agents rurals de la comarca van presentar una xerrada/taller quina tasca fan els agents rurals, com s'investiguen les causes d'un incendi forestal i a més de sensibilitzat als alumnes envers la prevenció. Hi van participar 266 alumnes del municipi.

El museu ha rebut 1.411 alumnes al llarg de l'any 2012. El servei educatiu del museu ha realitzat 57 visites guiades i 53 tallers. Sobre 121 enquestes realitzades a professors que han realitzat les seves activitats al museu, un 78% opina globalment que el servei educatiu del museu està "molt bé", el 19% que està bé i el 3% regular. No hi ha cap valoració ni en la franja del "malament" ni "molt malament".

El Programa Alt Empordà a Fons, promogut pel Consell Comarcal de l'Alt Empordà, ha quedat aturat durant el curs 2012-2013. Tot i això, des de l'Ecomuseu-Farineria s'ha seguit oferint dos monitoratges gratuïts a les escoles de l'Alt Empordà, per tal que les escoles segueixin programant la visita i activitats a la nostra entitat. Un total de 193 alumnes s'han beneficiat d'aquesta gratuïtat.

Pel que fa al Programa Indika de recursos educatius de la Diputació de Girona, s'hi ha acollit un total de 899 alumnes, dels quals 426 han realitzat les visites guiades i 473 ha realitzat el taller El pa, de l'obrador a la taula. Val a dir que la limitació en funció de la disponibilitat econòmica que s'ha aplicat aquest curs ha suposat un descens de reserves de centres escolars de comarques gironines.

Un total de 323 alumnes s'han acollit al programa *Una comarca de Museu, itinerari escolar per gaudir de l'Alt Empordà a través del seus museus*. Els alumnes que s'acullen al programa reben en visitar el museu un tauler del joc l'Escala, un dels 8 que formen el col·leccionable dels jocs de taula dels museus.

S'ha convocat per tercer any consecutiu, la Beca per treballs de recerca de batxillerat. Amb aquesta beca es vol potenciar els treballs de recerca de temàtica vinculada a l'Ecomuseu-Farineria de Castelló d'Empúries, realitzats per estudiants que cursin batxillerat en qualsevol Centre de Secundària de la comarca de l'Alt Empordà. No hi ha hagut candidats.

Recerca

Organització o participació activa del museu en seminaris, congressos, jornades científiques

Acte d'Homenatge a Pasqual Ribas

El 21 d'abril es va organitzar conjuntament amb la Biblioteca Municipal i l'Arxiu Municipal de Castelló d'Empúries l'*Homenatge a Pasqual Ribas un apassionat de la història castellanina*. En la Taula Rodona hi varen participar l'arxiver i historiador David Moré Aguirre, el filòsof i professor Guillem Turró Ortega i l'historiador Salvador Vega Ferrer, tots ells havien estat participants de l'activitat de recerca sobre la història local de l'homenatjat.

Tonis de Taradell

El 13 de gener varem presentar el projecte de l'Ecomuseu-Farinera en el marc de la festa dels Tonis de Taradell. L'objectiu de la ponència era presentar el desenvolupament del projecte de lo'ens des dels seus inicis, ja que juntament amb la Universitat de Vic estan treballant en l'Ecomuseu del Blat, un nou projecte museogràfic en desenvolupament.

Reunió a la Universitat de Perpinyà

El 19 de desembre varem assistir a la reunió convocada per Esteve Castanyer i Nicolas Marty, del CRHiSM EA 2984 (Centre de recherches historiques sur les sociétés méditerranéennes) a la Universitat de Perpinyà. En la reunió hi varen participar diversos agents (universitat, inventari, representants d'associacions i d'algun projecte de posta en valor de patrimoni industrial) sobre la possibilitat de crear una xarxa. Ens van demanar de ser-hi per explicar-los com funcionem a nivell de ST mNACTEC i també per possibles col·laboracions futures.

Publicació en revistes i altres suports de divulgació externs

El mes de desembre s'ha publicat al número 85 de la revista *International Molinology. Journal of the International Molinological Society* un article amb el títol "The Ecomuseu-Farinera in the Spanish city of Castelló d'Empúries", signat pel Dr. Ralf Kreiner del Rheinisches Mühlen-Dokumentationszentrum (Institut d'Estudis Internacionals de Molinologia) del Land Nordrhein-Westfalen (Alemanya).

Projectes de recerca

Pel que fa als treballs del Projecte de recerca i difusió del patrimoni i el paisatge altempordanesos. *Paisatge latent: terres, closes, cortals i cortalers*, la fase de recerca s'ha conclòs. Està en redacció els textos del llibre que editarà l'Associació d'Història Rural de Girona. El projecte expositiu es troba aturat, a l'espera de trobar finançament.

Documentació

Documentació

L'Ecomuseu-Farinera disposa del programari Museum PlusCatalà 2, per a la documentació i gestió dels béns mobles museístics que formen la col·lecció del museu. Avui en dia el 100% dels seus objectes es troben digitalitzats.

Han quedat aturades les tasques de neteja, classificació i inventari de part de la documentació de la fàbrica degut a la reestructuració de personal al museu.

Col·lecció

Baixa d'objecte

Es declara com a alienat l'objecte 306 del museu, màquina de triar blat marca Émile Marot datada entre 1905 i 1931, propietat de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries. L'objecte es trobava ubicat en un magatzem de l'ajuntament, junt amb la maquinària de l'antiga Farinera Sant Salvador de Figueres que havia estat cedida en comodat per l'Ajuntament de Figueres a l'Ajuntament de Castelló d'Empúries. El conveni va quedar sense efecte i la maquinària declarada com a bé no utilitzable pel seu deteriorament i la impossibilitat d'aprofitar-la, procedint a la seva alienació per venda directa. En el procés de buidatge del magatzem l'objecte es va desmuntar, i algunes parts no es van poder recuperar, altres van quedar malmeses, i altres van desaparèixer.

Donacions

Hem rebut donació d'una màquina de triar blat marca *Alberto Ahles i Cia* per part de Josep Maria Dalmau Colls, de Rupià.

Conservació i restauració

Conservació preventiva

L'Ecomuseu-Farinera realitza anualment un tractament de conservació preventiva de tota la maquinària de la col·lecció i del magatzem de reserva del museu. La setmana del 16 al 23 de gener el museu va tancar les seves portes per tal de tractar la totalitat de la maquinària, ja que atesa la naturalesa de la col·lecció, aquesta no es pot ni desmuntar ni traslladar i s'ha de tractar *in situ*.

El tractament es realitza amb Fosfamina per tal de controlar els xilòfags, *Tenebrio Molitor*, *Plodia*, *Ephestia* i *Rhizoperta*, en tots els estadis en els que afecten a la fusta. Anterior cal realitzar tota una tasca de segellat dels espais i obertura de la maquinària; que posteriorment s'ha de retirar i tornar a col·locar al seu lloc.

El pressupost destinat a conservació preventiva per a l'exercici 2012 va ser de 7.000,00 €.

Presència del museu al territori

Activitat col·laborativa amb el Museu de la Pell d'Igualada

El 9 de desembre varem presentar el taller *El Petit Moliner* al Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia. Es tracta d'una proposta col·laborativa d'intercanvi d'activitats entre museus per tal de, a través de l'activitat convidada, apropar el públic assistent a conèixer de manera més lúdica i propera el museu acollit a través de l'activitat convidada.

Programa d'Activitats

Activitats de Sant Jordi

Per segon cop el museu ha organitzat activitats per commemorar la diada de Sant Jordi. Del 21 al 29 d'abril, es va organitzar l'activitat *Tastets literaris. Mmm... Bon profit!* Al pati de la Farinera enguany es donaven a conèixer lectures vinculades a la temàtica culinària. Els usuaris també disposaven d'un espai a l'interior del museu on deixar els seus fragments literaris favorits. I, els més menuts, els seus dibuixos sobre St. Jordi.

Dia Internacional dels Museus

Com és habitual, l'Ecomuseu-Farinera organitza diverses activitats amb motiu del Dia Internacional dels Museus.

El dia 19 de maig varem participar per segona vegada en la Nit Europea dels Museus. Es va oferir per primera vegada una visita teatralitzada nocturna, a càrrec del grup Tequatre i del personal del museu. A la visita, titulada *Ai las! On són les velles moles?*, de la mà d'un moliner que retorna del passat, un mosso espavilat i una monitora setciències es va fer un repàs des del passat medieval fins arribar a l'època de la industrialització.

També es va participar en l'activitat promoguda pel Departament de Cultura *Descobreix la joia del museu*, en que la peça a descobrir era uns pallisons, que empraven per fer reposar el pa abans d'enfornar tant els fornons com les mestresses de les cases de pagès. La descoberta també es podia fer per segon any consecutiu a través de la Wikipèdia.

Festa Major de Sant Llorenç

En aquesta ocasió, a més de l'habitual jornada de portes obertes, el museu va tornar a oferir la visita guiada teatralitzada *Ai las... on són les velles moles?*

En el marc dels actes de la festa major, el museu va cedir el seu espai per a la presentació del llibre "El que llegies" de Ricard Garcia, que fou Premi de poesia Vila de Martorell 2011.

També en el marc de la festa major, es va cedir el pati del museu per a la celebració del *3r Tasta Empordà*, en que es presenten vins de la DO Empordà en un ambient lúdic. El museu va oferir portes obertes per als assistents a la mostra.

Festival Terra de Trobadors

El dia 6 de setembre, en el marc del XXII Festival Terra de Trobadors, el museu va organitzar de nou una visita guiada teatralitzada *Ai las... on són les velles moles?*

Jornades Europees de Patrimoni

Enguany es van celebrar entre els dies 28 i 30 de setembre i l'ecomuseu va oferir Jornades de Portes obertes i una visita guiada temàtica. La visita que es titulava: *La Farinera, un patrimoni recuperat* donava a conèixer la evolució històrica des del molí fariner a fàbrica, d'aquesta al museu actual, amb les diferents fases de rehabilitació i les adequacions que s'hi ha fet en diverses fases.

17a Setmana de la Ciència

S'ha participat en 17a Setmana de la Ciència, organitzada per la Fundació Institució Catalana de Suport a la Recerca i que commemora l'Any Internacional de l'Energia Sostenible, de la Neurociència i de l'Envel·liment Actiu. L'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries ha preparat diverses activitats: visites guiades, tallers etc. relacionades amb aquestes temàtiques.

També durant la Setmana de la Ciència es va oferir una visita guiada temàtica sobre *Els invents i els inventors de la Farinera*. Es tracta d'una manera diferenciada d'aproximar-se a la història de la fàbrica, de conèixer a fons la ciència i la tècnica aplicada al procés de transformació del blat en farina.

XX Festival de les Aus

L'Ecomuseu-Farinera va participar en el XX Festival de les Aus acollint l'activitat *Tallers d'ocells que són la pera* organitzada pel Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà, els dies 6, 7 i 8 de desembre. També va tenir lloc a la sala polivalent del museu una xerrada sobre els ocells maltesos.

Jornades de portes obertes

Durant aquest any hem organitzat les habituals jornades de portes obertes que tenen per l'objectiu fer accessible el museu a tots els públics. Un total de 3.509 persones van gaudir d'aquestes jornades de portes obertes, que coincideixen amb les activitats festives del municipi i amb

diversos esdeveniments en relació amb el patrimoni, a la vegada que suposen la sensibilització dels visitants envers aquestes temàtiques:

- El 2 i el 6 de febrer, La Candelera, festa major d'hivern.
- El 18 de maig, Dia Internacional dels Museus.
- El 23 de juny que varem celebrar la 1a edició Dia del visitant. Solstici d'estiu.
- El 10 d'Agost, durant la festa Major de Sant Llorenç.
- El 10 d'agost per el 3r Tasta Empordà.
- Del 28 al 30 de setembre, Jornades Europees del Patrimoni.
- Del 11 al 14 d'octubre, 5a Ruta de l'Art.
- El 18 de Novembre, Setmana de la Ciència.

Accions col·laboratives

Una Comarca de Museu

El col·lectiu *Una comarca de museu* està integrat per vuit museus de l'Alt Empordà (Museu del Joguet de Catalunya, Museu de l'Empordà, Museu de la Tècnica de l'Empordà, Museu de l'Anxova i de la Sal de l'Escala, Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries, Museu de la Ciutadella de Roses, Museu Memorial de l'Exili de la Jonquera i Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries) que tenen una oferta educativa permanent i estable. El projecte neix a partir de la iniciativa de tirar endavant un itinerari escolar per tal que els alumnes de la comarca coneguin cada un dels seus museus al llarg del seu període escolar. A partir d'aquí la col·laboració s'ha estès a altres àmbits de treball.

Les accions més significatives d'aquets any ha estat la programació de la 2a edició de les jornades formació de professors, que iniciaran el mes de gener de 2013. S'ha editat un fulletó de difusió conjunt i s'ha treballat en la programació d'activitats conjuntes en el marc del Dia Internacional dels Museus 2013.

Activitats conjuntes amb la Biblioteca Ramon Bordas i Estragués

Amb l'objectiu de sumar esforços en els diferents serveis i activats que ofereixen aquests dos equipaments, al llarg de l'any hem plantejat diferents accions.

La primera acció va ser posar en funcionament un *carnet cultural* amb l'objectiu de fer encara més accessible la cultura. Hi participen l'Àrea de Turisme de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries, l'Ecomuseu-Farinera i la Biblioteca Ramon Bordas i Estragués. Amb aquesta iniciativa el carnet de la biblioteca municipal queda validat com a *carnet cultural*, pel que

qualsevol lector que el tingui pot gaudir d'un 50% de descompte en les entrades a l'Ecomuseu-Farinera i la Cúria-Presó del segle XIV.

Els reculls bibliogràfics que hem realitzat conjuntament han estat:

- Guia de lectura sobre plantes medicinals. Del 14 al 30 de setembre
- Guia de lectura sobre el patrimoni castelloní i la literatura. Del 14 al 30 de setembre
- Guia de lectura canvi climàtic. Del 5 de novembre al 9 de desembre.

La resta d'accions s'han centrat en la elaboració i difusió d'activitats conjuntes. En concret, diverses guies de lectura que la Biblioteca ha elaborat en relació a les exposicions temporals que l'Ecomuseu-Farinera ha anat acollint i el Joc-qüestionari durant l'exposició sobre el Canvi Climàtic.

Programa de difusió

Un dels nostres programes més importants és el de difusió, que té com a objectiu donar a conèixer la col·lecció del museu al públic més ampli possible, tant de la nostra vila, com de la comarca, com del territori català. Sense oblidar que Castelló d'Empúries, i l'Alt Empordà, és una àrea de gran afluència de turistes, als qui volem fer arribar també el nostre patrimoni, element d'identitat de la comunitat que visiten.

La difusió de l'ens es realitza a través de múltiples accions: les visites, bé siguin individuals o guiades, els fulletons i altre material imprès de diversa índole, la pàgina web (www.ecomuseu-farinera.org), el joc digital (www.elpaisdelsfarinons.cat), disposem també d'un perfil al facebook molt actiu, les activitats, etc.

Web

La pàgina web ha rebut 29.606 sessions a final d'any, amb un temps promig de 2,40 minuts.

Enguany les principals millores han estat la incorporació d'una pàgina dedicada a les Guies de Lectura, que recull el treball en equip que fem conjuntament amb la biblioteca municipal. I una altra dedicada a les exposicions itinerants, on es recullen les exposicions que el museu ha produït i que estan disponibles per itinerar.

S'ha incorporat també a la pàgina web del museu els links amb el Tecno Tiquet del Sistema (<http://sistema.mnactec.cat/?>) i amb el Twitter del Sistema <https://twitter.com/museusindusCat>

Joc El País dels farinons

Aquest any s'ha procedit a traduir el castellà tota la informació, de tal manera que el joc arriba a un col·lectiu major de persones.

Facebook

A final d'aquest any el perfil del Facebook tenia 2.690 amics, 1.147 amics més que l'any anterior. A més de realitzar propostes a diari per als nostres amics del facebook, durant tot l'any 2012 hi hem fet un concurs fotogràfic per tal de celebrar l'Any de la Sostenibilitat. Amb les preguntes *Què fa el museu per la Sostenibilitat? I tu què fas per la Sostenibilitat?* hem fet un repàs de dotze accions que el museu fa per ser més sostenible. I hem convidat als nostres amics a compartir les seves accions.

Finalment, per celebrar el 15 anys de museu, hem penjat al facebook un àlbum fotogràfic titulat: *15 anys fent museu*, per tal de compartir amb els nostres amics velles imatges del museu. L'enllaç és: <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.265304573553396.64263.100002215664842&type=1&req=2w>

Twitter

Donat que el museu no té disponibilitat per mantenir actives a la vegada dues xarxes socials i atesa la pertinença al Sistema Territorial del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya, aquest any els companys del Museu del Ter de Manlleu han iniciat un compte de twitter en el que es fa difusió de les activitats de tots els museus del Sistema. D'aquesta manera ens assurem la presència al twitter sense que això suposi una càrrega de feina per al museu.

Aparició en mitjans de comunicació

Des del Servei de Notícies del Museu s'han generat un total de 21 notes de premsa, que han estat difoses als mitjans de comunicació a través del Servei de notícies de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries (SETAC). Les activitats generades pel museu han estat acollides en diferents mitjans: Empordà, Hora Nova, Diari de Girona i El Punt. També en premsa especialitzada: Revista Presència, Revista Empordà Guia, EcoGuiaEmporda, Notícies XATIC, Informatiu Centre Documentació mNACTEC, Revista CRAE i Mira'm. També en nous canals informatius vinculats a les xarxes socials, com són www.tramuntanatv.com; www.gironanotícies.com; www.diezminutos.com i www.àtica.com

Programes de Televisió

El 16 de març es va gravar a la Farinera un capítol pel programa *De Museus* de TV2. El reportatge fou emès el 2 de desembre. <http://www.rtve.es/alacarta/videos/de-museus/museus-ecomuseu-farinera-castello-dempuries/1461678/>

A més, les diverses notícies generades des de l'ecomuseu han estat recollides a Empordà Televisió (Roses).

Serveis

Centre de documentació

Un altres espai resultat de la rehabilitació arquitectònica de la tercera fase ha estat el nou centre de documentació, que ha permès una millor distribució del fons documental del museu i d'un espai més adequat que oferir als investigadors.

Les consultes rebudes enguany han estat:

- Ona Baguer Colomer, de Castelló d'Empúries, per al seu treball de recerca de batxillerat sobre el pa.
- Ramon Fina, també de Castelló d'Empúries, sobre les varietats de blat conreades al municipi.
- María Méndiz, estudiant del Doctorat d'Urbanisme de la UPC que realitza una recerca sobre les transformacions del paisatge de la carretera de Figueres a Roses (consulta telemàtica).

Botiga

La *Botigueta del molí*, afectada després de les obres de rehabilitació de la tercera fase de l'Ecomuseu-Farinera, ha estat tancada durant tot l'any al públic. No obstant això s'han habilitat diverses vitrines a l'entrada del museu per tal de mantenir el servei de botiga.

Igualment, s'ha treballat per dinamitzar la botiga incrementant-ne la oferta de productes: s'ha fet un petit estudi sobre la incorporació d'una nova línia de productes vinculats a la cuina i principalment a la farina i s'ha incorporat nous productes com ara la cervesa artesana de blat i la pasta artesana.

Itinerari i espai familiar

S'ha dissenyat un nou àmbit dins el museu destinat al públic familiar. Aquest nou servei inclourà d'una banda un recorregut acompanyat d'un joc de pistes per tal que els més menuts puguin obtenir un major aprofitament de la visita de la mà dels seus familiars; i de l'altra un espai familiar modulable i de fàcil muntatge i desmuntatge on els visitants més petits podran trobar elements de joc i de lectura, a part de poder jugar al nostre joc digital on-line, i els adults podran trobar un espai de repòs durant el qual consultar diverses publicacions relacionades amb la diverses temàtiques vinculades al museu.

Aula-taller

Amb la recepció de l'obra hem posat en funcionament el nou espai d'aula-taller. És un espai còmode i acollidor al que se li dóna un ús molt polivalent: s'hi realitzen els tallers didàctics del museu (hem incorporat un forn elèctric per a la cocció del pa) i també els tallers familiars; s'hi realitzen activitats de formació (està equipat amb una pissarra digital i un projector, a més d'una pissarra-bloc de notes) i també reunions de gran format.

Cessió d'espais del museu

Amb la vocació d'oferir servei a la seva comunitat i per tal que la inversió que s'hi ha realitzat tingui un retorn al la població del territori, el museu ha posat a disposició de la ciutadania diversos dels seus espais públics per tal que s'hi puguin realitzar activitats de diversa índole: reunions, xerrades, sessions formatives, jornades...

A aquest efecte, la Junta Rectora del museu va aprovar el mes de desembre una *Normativa d'ús dels Espais de l'Ecomuseu-Farina per a activitats sense ànim de lucre*.

Durant l'any 2012, els espais s'han obert a les propostes ciutadanes i s'ha cedit l'espai per a la realització de diverses activitats:

- Sala Polivalent
 - A l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries pel Recital de poesia que organitzava Versos.cat, el 3 de febrer, i per la Presentació del Llibre *El que llegies*, l'11 d'agost.
 - A l'Àrea de Benestar i Família de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries per l'acte contra la violència de gènere, el 23 de novembre.
 - Al Parc Natural Aiguamolls per la projecció del Film: *The age of stupid*, el 5 de febrer, els *Tallers d'ocells que són la Pera* del XX Festival de les Aus i la xerrada sobre els ocells Maltesos, el 8 de desembre .
 - A l'IAEDEN pel *Seminari Agricultura i Medi ambient*, del 10 al de març i les *I Jornades de la Dona Pagesa*, el 27 d'octubre.
 - A la Cooperativa Agrícola de Castelló d'Empúries per celebrar diverses reunions, el 29 de març i el 15 de maig.
 - A l'Associació de Caçadors de Castelló d'Empúries per una reunió, el 26 de juliol.
 - A Dipsalut per celebrar la conferència: *Camins de salut. Les plantes medicinals a l'abast* a càrrec de Núria Torrelles, el 14 de setembre.

- Pati
 - Al Ajuntament de Vilajuïga per fer l'avituellament de la Bicicletada fèmina de Vilajuïga, el 28 de gener.
 - A la Botiga D'aquí, d'allà i més enllà per celebrar el 3r Tasta Empordà, el 10 d'agost.
 - A l'Associació de Veïns del Carrer per celebrar el Sopar de barri, el 5 de setembre.
 - I al Club de Rem per instal·lar al Taverna del mar durant el Festival Terra de Trobadors del setembre.

En total 499 persones han emprat l'espai del museu.

Acció Institucional

Estatuts

Modificació dels Estatuts

La Junta Rectora de data 10 de desembre de 2012 va aprovar inicialment la modificació dels estatuts de l'Ecomuseu-Farina (aprovats definitivament pel Ple de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries el 19 d'abril de 2013) pel que fa a l'actualització de la normativa vigent, la constitució de l'òrgan de govern i la periodicitat de les sessions ordinàries de l'ens, entre altres. Els nous estatuts van ser publicats al BOP de la província de Girona número 89 de 9 de maig de 2013.

Xarxes

Sistema Territorial del mNACTEC

Com a museu secció del Sistema Territorial del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya, l'Ecomuseu-Farina assisteix a les diferents convocatòries de reunió tant com a membre de la Comissió Executiva com del plenari i de directors. També hem assistit a les Jornades de treball del Sistema i a la Jornada sobre Model de Negoci, organitzades pel mNACTEC.

TecnoTiquet

S'ha reactivat el TecnoTiquet, el carnet promocional del Sistema Territorial del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (STmNACTEC) per a visitar 22 museus industrials catalans.

Mic a l'aula

L'Ecomuseu-Farina, en tant que museu secció, és el responsable de la coordinació d'un projecte del Sistema: un curs de formació per a professors: *Museus Industrials de Catalunya a l'aula*. Es tracta d'un curs de formació adreçat al professorat de Catalunya per tal de donar-li a conèixer quins són els recursos pedagògics que els ofereixen els nostres museus i de quina manera utilitzar-los millor. El curs s'organitza en 6 convocatòries zonificades paral·leles arreu del territori, per a un màxim de 25 assistents en cada sessió. Compta amb certificació 20h per part del Departament d'Ensenyament. Tot i que la programació del curs s'ha realitzat durant l'any 2012, la realització del programa de formació es farà durant el segon trimestre del curs 2012-2013.

XaTIC

El municipi de Castelló d'Empúries forma part de la Xarxa de Turisme Industrial de Catalunya, una associació de municipis constituïda l'any 2006, amb l'objectiu de generar una actuació comú com instrument de projecció, d'atracció de visitants i de creació d'activitat econòmica i cultural entorn al turisme industrial. Així doncs, des de fa que es treballa en la línia de convertir l'Ecomuseu-Farinera en un element que contribueixi a crear una oferta turística de qualitat.

El museu forma part de la direcció tècnica, dins de la qual ha participat en la redacció del Pla d'Actuació 2012 i a la visita tècnica al Museu del Gas de Sabadell, interessat en entrar a la XaTIC com a recurs associat. A més, hem assistit a les diverses reunions de la direcció tècnica, a l'Assemblea General i a una reunió d'alcaldes de la XaTIC amb la Direcció General de Turisme de la Generalitat de Catalunya.

4x4 natura i cultura tot l'any

Hem treballat durant aquest 2012 en noves propostes com: la revisió i modificació del conveni de cara a l'any 2013. També en marcar les despeses fixes anuals destinades a promoció i destinar la resta del pressupost als projectes de la xarxa (funcionament, activitats i inversions).

Convenis

Club Súper 3

S'ha renovat el conveni amb el Club Súper3 de Televisió de Catalunya de manera que els socis del club que s'acrediten amb el carnet corresponent tenen accés gratuït a l'ecomuseu, i que Televisió de Catalunya promou la participació entre els seus socis a través dels diversos canals de comunicació i accions promocionals

Equipaments i infraestructures

Obres 3a fase

Les obres de la 3a fase de rehabilitació de l'Ecomuseu-Farinera es varen donar per finalitzades el dia 16 de desembre de 2011 i l'acta de recepció es va signar el dia 27 de juny de 2012. La rehabilitació arquitectònica es dona per finalitzada i queda pendent executar el projecte museogràfic.

Rec del Molí

Les actuacions que s'han portat a terme durant l'any 2012 han estat la neteja de la vegetació que neix als marges i de diversos arbres caiguts. També s'ha reparat un tram on s'havia produït un esvoranc amb 30 m lineals de marges formats per argiles, llims i graves

La reparació més important, però, ha estat l'arranjament de la resclosa de Vilanova de la Muga.

Seguretat

Prevenió de riscos laborals

S'ha prorrogat el contracte amb l'empresa ASEPEYO per a la realització de pla de prevenció de riscos i per als exàmens de salut per als treballadors de l'ens que hi van donar la seva conformitat.

Pla d'Autoprotecció

S'ha redactat el nou Pla d'Autoprotecció del museu per tal d'acomplir amb la normativa museística i amb el Decret 82/2010, que obliga als establiments oberts al públic amb una ocupació inferior a 2.000 persones i superior a 500 persones a dotar-se d'un Pla de Seguretat i Pla d'Autoprotecció (PAU). Està pendent d'introduir-se a la plataforma Hermes.

Formació del personal

Assistència a Jornades de formació

Els dies 23 i 24 de març es va assistir a les *XV Jornades de Museus i Educació, recursos per generar idees i materials*, que va tenir lloc al Museu Marítim de Barcelona.

El dia 15 d'abril es va assistir a la Jornada de formació d'Itinerària, que va tenir lloc al Centre Cívic Empuriabrava.

Els dies 19 i 20 d'abril es va assistir al Seminari: Públic Global en Cultura, que organitzava la Pedrera.

El 12 i el 26 d'abril es va assistir al Taller de creació de productes turístics, que organitzava el Patronat de Turisme Costa Brava Girona.

Vam coorganitzar les Jornades d'Homenatge a *Pasqual Ribas, un apassionat de Castelló d'Empúries*.

El 21 i 22 de maig es va assistir al Curs Museum Plus Avançat, que va tenir lloc al Palau Moja de Barcelona. (Nuri)

El 1 i 2 d'octubre es va assistir al Curs Museum Plus Bàsic, que va tenir lloc al Palau Moja de Barcelona.

El 10 d'octubre es va assistir al Curs de formació sobre Conservació preventiva ambiental i en el procés expositiu, que va tenir lloc al SAM-Girona.

El 8 de novembre es va assistir al Taller Coaching: una eina útil per prendre decisions, que va tenir lloc a Girona.

Acció Econòmica

SUBVENCIONS

Departament de Cultura

Es va rebre una subvenció per al funcionament de l'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries per import de 4.394,00 €, destinada al funcionament i activitats dels museus de Catalunya dins l'exercici 2012.

Es va rebre una subvenció exclosa de concurrència pública per import de 20.000,00 € per projecte expositiu per a la difusió del patrimoni cultural i natural vinculat als parcs naturals empordanesos "Un territori, quatre parcs, mil descobertes" de l'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries.

Diputació de Girona

Es va aprovar la inclusió de l'Ecomuseu-Farinera en el marc de la convocatòria de subvencions als centres de conservació, difusió i interpretació del patrimoni i de la memòria històrica en el marc del programa "INDIKA" de recursos educatius (curs 2012-2013), per a les visites guiades i els tallers que ofereix l'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries als centres educatius de les comarques gironines.

Es va sol·licitar un subvenció exclosa de concurrència pública en el marc de la Xarxa de Museus Locals de Girona de la Diputació de Girona per a l'any 2012 per import de 30.036,60 € per al Programa d'actuacions i millores 2012 de l'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries.

S'ha renunciat a la totalitat de la subvenció exclosa de concurrència pública concedida per la Diputació de Girona per a la publicació divulgativa "Paisatge latent: terres, closes, cortals i cortalers" per un import de 1.500 €, atès que el projecte de recerca es va veure endarrerit a causa de les dificultats per resoldre la totalitat del seu finançament.

Sol·licitada transferència de crèdit al mNACTEC

Es va autoritzar transferència de crèdit per a fer front a les despeses de funcionament de l'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries i activitats associades a la pertanyença al Sistema Territorial del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya de l'exercici 2012 per un import de 30.000 €. El mNACTEC ens finança així mateix Accions de comunicació entorn el Turisme Industrial: plafó del Sistema, banderoles i pantalla de TV.